

Posudek vedoucího/oponenta vysokoškolské kvalifikační práce:

Název práce: Metodika preparace a exkavace žárových hrobů

Autor práce: Bc. Kristýna Šírová

Autor posudku: Mgr. Eva Schimerová

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne):

ANO

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

- 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění. A
- 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol. B
- 3) Metodika práce. A
- 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem. A
- 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce. B
- 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem. A
- 7) Celkové hodnocení práce. **A**
- 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

Práce je členěna do 10 kapitol, včetně obrazových příloh. V úvodních dvou kapitolách autorka stručně představuje problematiku, kterou se bude zabývat a stanovuje si cíle, kterých chce v práci dosáhnout. Třetí kapitola představuje obsáhlý souhrn žárových pohřbů na našem území v různých obdobích, která prokazuje jejich velkou variabilitu nejen v různých obdobích, ale i v rámci té samé kultury. Autorka zde správně upozorňuje, že znalost těchto informací je klíčová i při terénní a laboratorní práci, abychom byli připraveni na to, co se v hrobech dá očekávat. Ve čtvrté kapitole jsou shrnuty metody exkavace a laboratorního zpracování žárových hrobů. Zde v popisu terénní části autorka detailně popisuje obecná pravidla fungování prospekce a exkavace, což samozřejmě není na škodu, ale pokud by se rozhodla text publikovat, tuto část by bylo dobré zkrátit a vytáhnout z ní pouze to, co se žárovými hroby přímo souvisí. Velmi dobře je v kapitole popsán postup dokumentace a laboratorního zpracování. Autorka zde upozorňuje na mnohá úskalí, které je potřeba během zpracování vyřešit, a tím představuje tyto postupy velmi přístupnou formou těm, kteří s nimi nemají praktické zkušenosti. Detailní rozbor jednotlivých kroků by mohl sloužit jako návod pro práci s nestabilní keramikou. V páté a šesté kapitole potom autorka přechází ke klíčové části práce – aplikace všech popsaných metod na konkrétní případové studie – hrobu z Vojenic a ze Svinišťan. Zde detailně popisuje kompletní postup preparace a restaurování jednotlivých artefaktů. Zvláště bych ocenila to, že uvádí i postupy, které nefungovaly, a vysvětluje proč. Tento transparentní přístup není vůbec běžný, ale je zcela zásadní pro eliminaci možných chyb. Autorka zde také prokázala znalost současných trendů v restaurování archeologické keramiky, které navíc i

všechny vyzkoušela a zhodnotila jejich vhodnost v dané situaci. Navíc nezůstala jen u popisu postupu práce, ale také popisuje jednotlivé nálezy a nakonec i celou situaci včetně jejího původního rozvržení v rámci hrobu. Tím plnohodnotně nahradila dokumentaci, která by jinak byla prováděna v terénu. Navíc, díky tomu, že na preparaci nebyl tak omezený čas, jako tomu bývá v terénu, byla možnost nálezy bezpečně vyjmout a zdokumentovat jednotlivé úrovně, a tím je dokumentace detailnější. Následně oba soubory vyhodnotila i z hlediska chronologie a kontextu jednotlivých kultur, kam náleží. Tam, kde to bylo možné, se pokusila zrekonstruovat původní rozložení hrobu a u nádob ze Svinišťan uvádí i technologické vlastnosti. V sedmé kapitole potom přichází samotný cíl práce – návrh metodiky. Ta se neomezuje jen na laboratorní zpracování, ale rovněž zahrnuje vyzvednutí v terénu a také analýzy, které je možné provádět. Následuje závěr a seznam literatury, který je obsáhlý včetně zahraničních titulů. Obrazové přílohy jsou provedeny velmi kvalitně, především fotografie jednotlivých nádob.

K formální struktuře práce nemám výhrady, v textu je pouze pár drobných překlepů, které při kontrole unikly pozornosti. Pokud by měla být práce publikována, některé kapitoly by bylo dobré zestručnit, protože se některé informace místy trochu opakují. Vzhledem k charakteru práce nebyly prováděny kresebné rekonstrukce, možná v případě publikace by stálo za zvážení přiložit kresby analogických tvarů, hlavně tam, kde nejsou nádoby dochované kompletně. Případně by stálo za to graficky vynést jednotlivé motivy výzdoby, protože ty na fotkách tolik nevyniknou.

Kristýna Šírová se ve své práci rozhodla vyrovnat s velmi složitým tématem. Na práci bych vyzdvihla především to, že autorka všechny praktické postupy, které popisuje, sama ověřila svou vlastní praxí. Práce na pomezí archeologie a restaurování nejsou u nás zatím běžně zpracovávány, ale představují zcela nové aspekty archeologické práce. Archeologie a restaurování jsou často viděny jako dvě oddělené profese, ale jak ukazuje tato práce, jejich provázání je do budoucna zcela zásadní. Autorka se rovněž příkladně vyrovnala s často protichůdnými požadavky obou disciplín tím, že popisuje různé alternativy a přístupy. Z hlediska restaurátorského práce nabízí detailní popis toho, jak s nálezy pracovat tak, aby to bylo prospěšné nejen pro samotné nálezy, ale také navrhuje takový postup, aby bylo možné odebrat vzorky na případné analýzy. Kromě standardního archeologického vyhodnocení nádob z hlediska tvaru a datace, a vyhodnocení jednotlivých situací práce nabízí detailní postup dokumentace takového nálezu, který zcela nahrazuje a dokonce i přesahuje možnosti, jaké máme běžně v terénu, především u takto komplikovaných situací se špatně dochovanou keramikou. Navíc autorka dokázala navrhnout další analýzy, které by bylo možné provést.

Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit ji známkou A.